

به نام خدا

عنوان:

عهدنامه ۱۹۶۹ وین در خصوص حقوق معاهدات

نام دانشجو:

نام استاد:

تاریخ ارائه:

۱۴۰۰/۰۰/۰۰

اشاره

تدوین مقررات حقوقی معاهدات بین المللی، اولین بار در چهارچوب کوششهای مؤسسات خصوصی توسط دانشگاه هاروارد مورد توجه قرار گرفت که در سال ۱۹۳۵ طرف معروف و شایان توجهی را در این خصوص تنظیم کرد. اما تدوین رسمی بین المللی آن از سال ۱۹۴۹ در دستور کار کمیسیون حقوق بین الملل سازمان ملل متحد قرار گرفت. پس از تلاشهای فراوان در سال ۱۹۶۶، کمیسیون متن نهایی پروژه کنوانسیون را تصویب کرد که در این کار حقوقدانان بزرگی چون «بریرلی» -۱-، «لوترپاخت» -۲-، «فیتز موریس» -۳- و «والدوک» -۴- نقش مخبر داشتند. مجمع عمومی سازمان ملل در قطعنامه (XXI) 2166 مورخ ۵ دسامبر ۱۹۶۶ خود تصمیم گرفته کنفرانس بینالمللی مرکب از نمایندگان تام الاختیار دولتها برای این منظور تشکیل شود. پس از انجام دو دوره جلسات در ماه مه سالهای ۱۹۶۸ و ۱۹۶۹ و سرانجام در ۲۲ مه ۱۹۶۹ و با حضور نمایندگان صد و ده کشور و ناظران چندین سازمان تخصصی بینالمللی و چند سازمان بین الدولی، کنوانسیون وین درباره حقوق معاهدات تصویب شد و از تاریخ ۲۳ مه ۱۹۶۹ برای امضاء و الحاق کشورها مکتوب میبشد. دولت ایران در همان تاریخ آن را امضا کرده اما تا کنون کنوانسیون به تصویب قوه مقننه نرسیده است. طبق آمار دسامبر ۱۹۸۵ مجمع عمومی سازمان ملل متحد مندرج در مدرک شماره ST/ LEG/ SEL. E/4 تعداد هفتاد و دو کشور عضو این کنوانسیون میباشند که از این تعداد فقط بیست و یک دولت آن را تصویب نموده‌اند. البته به موجب ماده ۸۴ آن، از تاریخ ۲۷ ژانویه ۱۹۸۰، که یک ماه پس از تسلیم سی و پنجمین سند تصویب یا الحاق است، کنوانسیون قوت قانونی دارد.

کنوانسیون ۱۹۶۹ وین که میان حقوقدانان غربی به «معاهده معاهدات» -۵- معروف شده و در حقوق بین الملل از اهمیت فوقالعادهای برخوردار است، مشتمل بر ۸۵ ماده و یک ضمیمه و چندین اعلامیه و قطعنامه تکمیلی میباشند. در چهارچوب ترتیبات کنوانسیون، اساسیترین موضوعات حقوق بینالملل مطرح شده‌اند و مقدمه آن یادآور چند اصل کلی

حقوق بین الملل مانند اصل رضایت آزادانه دولتها، اصل حسن نیت، قاعده الزام آور بودن تعهدات و اصل تساوی حقوق ملتها است و در عین حال، احترام به قواعد عرفی حقوق بین الملل را در موارد سکوت کنوانسیون مورد تأیید قرار داده است.

کنوانسیون پس از تعریف اصلاحات بکار رفته در بخش دوم خود به چگونگی انعقاد و اجرای معاهدات میپردازد. مهمترین مسئله در این «حق شرط» -۶- میباشد که بموجب آن دولت میتواند هنگام امضاء، تصویب، قبول، تأیید یا عضویت در یک معاهده، تعهد خود را نسبت به ترتیبات آن مقید و مشروط و مانند سازند (ماده ۱۹). از این لحاظ میتوان گفت که کنوانسیون اصل حاکمیت دولتها به عنوان اساس در نظر گرفته و آن را در قالب استقلال اراده دولتها تبلور بخشیده است (مانند مواد ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵).

اصل تفکیک حقوق بین الملل از حقوق داخلی (ماده ۴۶)، قواعد تفسیر معاهدات (ماده ۳۱)، و توجه داشتن به «موضوع و هدف معاهده» که بصورت عبارتی کلیدی در چندین ماده بکار رفته است (مواد ۱۹ و ۳۱) از جمله موارد دیگری هستند که همچون حق شرط، آزادی اراده دول متعاقد را تأیید میکنند. در بخشهای بعدی به بیان چگونگی اجرا و تفسیر معاهدات پرداخته و مسائل تصحیح و تغییر، ابطال، الغاء و تعلیق اجرائی معاهدات و روش حل و فصل اختلافات (مواد ۴۲ تا ۷۲) و بالاخره اموری چون اخطار، ابلاغ، تصحیح و ثبت معاهدت را مطرح نظر قرار داده است. لیکن آنچه به لحاظ حقوقی بیش از همه اهمیت دارد و مسئله رعایت قواعد آمره حقوق بین الملل -۷- (مواد ۵۳ و ۶۴) و روش حل و فصل اختلافات بین المللی (ماده ۷۲) هستند که در معاهده مذکور پیشبینی شدهاند.

موضوع قواعد آمره حقوق بین الملل از مسائل مهم حقوق بین الملل است که پس از امضای کنوانسیون ۱۹۶۹ وین مورد توجه و بحث و جدلهای فراوان حقوقدانان واقع گردیده است. ماده ۵۳ میگوید: «هر معاهدهای که در زمان انعقاد ب تعارض با یک قاعده آمره حقوق عام بین الملل باشد، کان لم یکن فرض خواهد شد. بموجب ترتیبات عهدنامه حاضر، قاعده آمره حقوق عام بین الملل قاعدهای است که مورد قبول جامعه بین الملل دولتها مجموعاً واقع

گردیده و به عنوان قاعده‌های که مطلقاً استثناء پذیر نبوده و تنها بوسیله قاعده دیگر حقوق عام بینالملل که دارای همان ویژگی باشد قابل تغییر است، به رسمیت شناخته شده است.»
گرچه ماده ۴ کنوانسیون ترتیبات آن را تنها قابل تسری به معاهداتی میداند که پس از قابلیت اجرای این کنوانسیون منعقد شده باشند، اما در عین حال نظر به مضمون ماده ۶۴ باید گفت تضمین کافی برای ثبات معاهدات داده نشده است.

در هر صورت، مبهم بودن اصطلاح قواعد آمره حقوق بینالملل این امر را تشدید میکند. شاید بتوان گفت که نویسندگان عهدنامه وین با تشریح این ماده اقدام به اخلاقی کرده و از اصول «حقوق طبیعی» به عنوان مبنای فلسفی و مذهبی حقوق بشر الهام گرفتند. آنچه مسلم است اینکه صرف پذیرش قواعد آمره حقوق بینالملل علی رغم محدودیت‌هایش در کنوانسیون، جنبه‌های دیگر آن تقویت کرده و نیز پیشبینی نحوه حل و فصل اختلافات لازم ساخته است.

توجه به مسئله حل و فصل اختلافات از تلاش‌های مثبت کمیسیون حقوق بینالملل در تنظیم کنوانسیون وین محسوب میگردد. بموجب ماده ۶۶ در صورت بروز اختلاف در خصوص اجرا یا تفسیر مواد ۵۳ و ۶۴ (راجع به قواعد آمره حقوق بینالملل)، هر دولت متعاقد میتواند بموجب دادخواست موضوع را به دیوان بینالمللی دادگستری ارجاع نماید، مگر آنکه همان ماده اختلافات ناشی از دیگر مواد بخش بیجم کنوانسیون را به روش سازش که در ضمیمه آن پیشبینی شده، قابل ارجاع دانسته باشد.

روش ماده ۶۶ اشکالاتی را دربر دارد:

الف. حل و فصل اختلافات ناشی از اجرای مواد عهدنامه، سوای بخش پنجم، کاملاً مسکوت گذاشته شده است.

ب. رسیدگی قضائی دیوان بینالمللی دادگستری نه فقط به مورد مواد ۵۳ و ۶۴ محدود شده است بلکه در این خصوص هم روش پیشبینی شده آسپیذیر بوده و بستگی به قول طرفهای دیگر دعوی خواهد داشت.

ج. روش سازش که در ضمیمه عهدنامه پیشبینی شده است اشکالات عدیده دارد:
- برای دبیرکل سازمان ملل نقشی آنقدر مهم قائل شده که از اختیارات وی در چهارچوب منشور سازمان ملل متحد خارج است.

- جنبه محرمانه کوششهای سازش دهنده که شرط اساسی موفقیت اوست، رعایت شده که گزارش کمیسیون مربوط به دبیرکل تسلیم گردد.

- لیست دائمی «سازش دهندگان» صرفاً مرکب از حقوقدانان است؛ در حالیکه در مواردی علمای تاریخ، اقتصاد و سیاست بیشتر میتوانند در سازش مؤثر باشند.

- گزارش کمیسیون سازش و توصیههای آن از حمایت اجرا برخوردار نیست.

علیرغم ابهاماتی که در خصوص قواعد امره حقوق بینالملل وجود دارد و اشکالاتی که بر روشهای حل و فصل اختلافات راجع به اجرا و تفسیر معاهده مترتب میباشند، کنوانسیون وین درباره حقوق معاهدات اهمیت فوقالعاده خود را به عنوان یک سند بزرگ حقوق بینالملل حفظ کرده است. باری، کنوانسیون ۱۹۸۶ وین در خصوص «معاهدات منعقدہ بین دولتها و سازمان بینالمللی» که اخیراً تنظیم و برای امضاء افتتاح شده، سعی کرده است از این اشکالات و ابهامات عاری باشد، که خود مستلزم بررسی و توضیح مستقل خواهد بود.

چون عهدنامه یک سند حقوقی است و کلمات و اصطلاحات آن با مطالعه انتخاب و درج شده است، لذا در ترجمه متن نیز سعی شده که در عین حفظ روانی و سلاست بیان، از حدود متن تجاوز نشود. به همین لحاظ شاید در بعضی موارد عبارت ثقیل و پیچیده به نظر آید؛ اما برای حفظ امانت - آن هم در ترجمه متن یک عهدنامه بینالمللی - چارهای جز این نبوده است.

به هر حال، ترجمه حاضر از متن انگلیسی بعمل آمده است.

عهدنامه ۱۹۶۹ وین در خصوص حقوق معاهدات

کشورهای طرف عهدنامه حاضر،

با توجه به نقش اساسی معاهدات در تاریخ روابط بینالمللی با تشخیص اهمیت روز افزون معاهدات به عنوان یکی از منابع حقوق بینالملل و به عنوان وسیله‌های برای توسعه همکاری مسالمت آمیز بینملتها و قطع نظر از نظام اجتماعی و سیاسی حکومتی آنها، با درک این که اصل رضایت آزادانه و اصل حسن نیت و قاعده الزام آور بودن تعهدات بصورت جهانی مورد قبول قرار گرفته است،

با تأیید اینکه اختلافات مربوط به معاهدات، مانند دیگر اختلافات بینالمللی، باید به طریق مسالمت‌آمیز و طبق اصول عدالت و حقوق بینالملل حل و فصل شود، با بخاطر آوردن تصمیم ملتهای عضو سازمان ملل برای ایجاد شرایطی که تحت آن بتوان عدالت و احترام به تعهدات ناشی از معاهدات را حفظ کرد،

با در نظر داشتن اصول حقوق بین الملل منعکس در منشور ملل متحد، مانند اصل تساوی حقوق ملتها و حق آنها در تعیین سرنوشت خود، اصل تساوی حاکمیت کشورها و استقلال آنها، اصل عدم مداخله در امور داخلی کشورها، اصل ممنوعیت تحدید به اعمال زور یا اعمال زور، و اصل احترام و رعایت جهانی حقوق بشر و آزادیهای اساسی همه افراد،

با اعتقاد به اینکه تدوین و توسعه مترقیانه حقوق معاهدات که در این عهدنامه تحقق پذیرفته است، در نیل به مقاصد سازمان ملل به نحوی که در منشور ملل متحد بیان شده یعنی حفظ صلح و امنیت بینالمللی. توسعه روابط دو ستانه و دست یابی به همکاری بین ملتها، کمک خواهد کرد،

و با تأیید این نکته که قواعد حقوق بین الملل عرفی در مورد مسائلی که مشمول مفاد این عهدنامه نمیشود، همچنان اگر جاری خواهد بود، به شرح زیر توافق کرده‌اند:

بخش اول

مقدمه

ماده ۱

قلمرو عهدنامه حاضر

عهدنامه حاضر ناظر بر معاهدات منعقدہ بین کشورهاست است.

ماده ۲

کاربرد اصطلاحات

۱. از نظر عهدنامه حاضر:

الف. «معاهده» عبارت است از یک توافق -۱- بینالمللی که بین کشورها به صورت کتبی منعقد شده و مشمول حقوق بینالملل باشد، صرف نظر از عنوان خاص آن و اعم از اینکه در سندی واحد یا در دو یا چند سند مرتبت به هم منعکس شده باشد؛

ب. «تنفیذ»، «قبول»، «تصویب» و «الحاق» به معنای آن اقدام بینالمللی است که به حسب موارد واجد یکی از عناوین مزبور بوده و به وسیله آن، کشوری در عرصه بین المللی رضایت خود را به التزام در قبال یک معاهده ابراز میکند؛

ج. «اختیارات تام» به معنای سندی است که بوسیله مرجع صالح یک کشور صادر میشود و طبق آن شخص یا اشخاصی برای نمایندگی آن کشور جهت مذاکره، قبول، یا تأیید اعتبار

متن یک معاهده، یا جهت اعلام رضایت آن دولت به التزام در قبال یک معاهده، و یا جهت انجام هر اقدام دیگری در مورد یک معاهده تعیین می‌گردد؛

د. «تحدید تعهد» - ۱- عبارت است از بیانیه یک جانبه‌ای که یک کشور تحت هر نام یا به هر عبارت در موقع امضا، تنفیذ، قبول، تصویب یا الحاق به یک معاهده صادر میکند و به وسیله آن قصد خود را دایر بر عدم شمول یا تعدیل آثار حقوقی بعضی از مقررات معاهدات نسبت به خود بیان میدارد؛

هـ. «کشور مذاکره کننده» عبارت است از کشوری که در تنظیم و پذیرفته شدن متن معاهده شرکت نموده باشد؛

و. «کشور متعاقد» عبارت است از کشوری که رضایت خود را به التزام در قبال یک معاهده اعلام نموده باشد، اعم از اینکه معاهده لازم الاجرا شده باشد یا خیر؛

ز. «طرف» معاهده عبارت است از کشوری که رضایت خود را به التزام در قبال یک معاهده اعلام نموده و معاهده در ارتباط با او لازم الاجرا باشد؛

ح. «کشور ثالث» عبارت است از کشوری که طرف معاهده نباشد؛

ط. «سازمان بینالمللی» عبارت است از یک سازمان بین دول؛

۲. مفاد بند ۱ راجع به کاربرد اصطلاحات در این عهدنامه، تأثیری در استفاده از آن اصطلاحات، یا در معانی آنها در حقوق داخلی هر کشور ندارد.

ماده ۳

توافق بینالمللی ای که داخل در قلمرو عهدنامه حاضر نیستند

این واقعیت که عهدنامه حاضر ناظر بر توافقات بینالمللی منعقد بینکشورها و سایر اشخاص موضوع حقوق بینالملل، یا توافقات فیما بین همان سایر اشخاص موضوع حقوق بینالملل و یا توافقات بینالمللی غیر کتبی نیست، تأثیری در موارد ذیل نخواهد داشت:

الف. ارزش حقوقی توافقات مذکور؛

ب. شمول هر يك از قواعد منعكس در عهدنامه حاضر بر توافقه‌های مذکور، در مواردی كه توافقه‌های مورد بحث به موجب حقوق بین الملل و فارغ از این عهدنامه مشمول آن قواعد باشند؛

ج. شمول این عهدنامه بر آن دسته از روابط كشورها كه به موجب توافقه‌های بین‌المللی بین آنها ایجاد شده و سایر اشخاص موضوع حقوق بین الملل نیز طرف آن توافقه‌ها هستند.

مادة ۴

عطف به ماسبق شدن عهدنامه حاضر

بدون تأثیر بر آن دسته از قواعد مندرج در عهدنامه حاضر كه معاهدات موجود، به موجب حقوق بین‌الملل و مستقل از این عهدنامه مشمول آنها خواهند بود، عهدنامه حاضر فقط شامل معاهداتی میشود كه به وسیله كشورها پس از لازم الاجرا شدن این عهدنامه نسبت به آنها منعقد شده باشد.

مادة ۵

معاهدات تشکیل دهنده سازمانهای بین‌المللی و معاهدات پذیرفته شده در چهارچوب يك سازمان بین‌المللی

این عهدنامه بر هر معاهداتی كه سند تأسیس يك سازمان بین‌المللی باشد و هر معاهداتی كه در چهارچوب يك سازمان بین‌المللی پذیرفته شود، اعمال خواهد شد بیآنكه به هیچ كدام از مقررات مربوط به آن سازمان لطمه‌ای وارد كند.

بخش دوم

انعقاد معاهدات و لازم الاجرا شدن آنها

فصل اول: انعقاد معاهدات

مادة ٦

اهلیت کشورها برای انعقاد معاهدات
هر کشوری اهلیت انعقاد معاهدات را دارد.

مادة ٧

اختیارات تام

١. یک شخص در صورتی نماینده یک کشور به منظور پذیرفتن یا اعتبار بخشیدن به متن یک معاهده یا به منظور اعلام رضایت آن کشور به التزام در قبال یک معاهده شمرده میشود که:

الف. مدارک مناسب و مقتضی در مورد تامالاختیار بودن خود ارائه کند؛ و یا
ب. از نحوه عمل کشورهای ذینفع یا او ضاع و احوال دیگر معلوم شود که قصد آنها این بوده است تا آن شخص را برای مقاصد مذکور نماینده آن کشور تلقی نموده و از لزوم ارائه مدارک [١-] اختیارات تام صرفنظر نمایند.

٢. اشخاص مذکور در ذیل بر حسب سمتهایی که دارند و بیآنکه لازم باشد مدارکی دال بر تامالاختیار بودن ارائه دهند، نماینده کشور خویش محسوب میشوند:

الف. رؤسای کشورها، رؤسای دولتها و وزرای امور خارجه، به منظور انجام تمام اعمال مربوط به انعقاد یک معاهده؛

ب. رؤسای هیأت‌های سیاسی [دیپلماتیک] به منظور پذیرفتن متن یک معاهده بین کشوری که به آنها استوارنامه داده و کشوری که استوارنامه آنها را پذیرفته است؛

ج. نمایندگان که کشورهای به یک کنفرانس بینالمللی، یا یک سازمان بینالمللی، یا یکی از ارگانهای آنها به منظور پذیرفتن متن یک معاهده در آن کنفرانس یا سازمان یا ارگان معرفی کرده باشند.

مادّة ۸

تأیید بعدی اقدامیکه بدون مجوز صورت گرفته باشد.

اقدام مربوط به انعقاد یک معاهده بوسیله شخصی که بموجب ماده ۷، نماینده کشور مربوطه برای این منظور محسوب نمیشود، اثر حقوقی نخواهد داشت مگر آنکه متعاقباً بوسیله آن کشور مورد تأیید قرار گیرد.

ماده ۹

پذیرش متن

۱. به استثنای آنچه که در بند ۲ مقرر شده است، پذیرش متن یک معاهده با رضایت همه دولتهایی که در تنظیم آن شرکت کردهاند تحقق مییابد.

۲. پذیرش متن یک معاهده در یک کنفرانس بینالمللی با رأی دو سوّم کشورهای حاضر و رأی دهنده صورت میگیرد مگر آنکه آنها با همین اکثریت برای اعمال قاعده دیگری اتخاذ تصمیم نمایند.

مادّة ۱۰

اعتبار بخشیدن به متن

متن یک معاهده به طرق ذیل قانوناً معتبر و قطعی شمرده میشود:

الف. به شیوهای که در متن معاهده مقرر شده و یا مورد موافقت کشورهای است که در تنظیم آن شرکت کردهاند، یا

ب. در غیاب چنین شیوهای، از طریق امضاء امضای همزمان با کسب تکلیف -۱-، یا پاراف متن معاهده، یا قطعنامه نهائی کنفرانسی که دربرگیرنده متن معاهده باشد توسط نمایندگان آن کشورها.

این قسمت از فایل حذف شده است...

**آنچه ملاحظه می کنید، تنها بخشی از فایل اصلی می باشد
جهت دسترسی به متن کامل با پسوند ورده، فایل را خریداری نمایید.**

و با تمایل به حصول اطمینان از اینکه در آتیه هیچ کشوری نتواند چنین تضعیفاتی را در ارتباط با انعقاد یک معاهده اعمال نماید،

۱. توسل به تهدید یا اعمال هر گونه فشار اعم از نظامی، سیاسی یا اقتصادی را که یک کشور به منظور مجبور کردن کشوری دیگر در انجام اقدامات مربوط به انعقاد معاهده، و بر خلاف تساوی حاکمیت کشورها و آزادی اراده به کار میبرد، رسماً محکوم مینماید؛

۲. تصمیم میگیرد که اعلامیه حاضر بخشی از پیمان نهایی کنفرانس راجع به حقوق معاهدات باشد.

اعلامیه راجع به مشارکت جهانی در عهدنامه وین در خصوص معاهدات

کنفرانس سازمان ملل متحد در خصوص حقوق معاهدات،

با اعتقاد به اینکه معاهدات چند جانبه مربوط به تدوین و توسعه مترقیانه حقوق بینالملل یا آنهایی که موضوع و هدفشان برای کل جامعه بینالمللی واجد نفعی است، باید برای مشارکت همه کشورهای جهان مفتوح باشند،

و با توجه به اینکه مواد ۸۲ و ۸۳ عهدنامه وین در خصوص حقوق معاهدات به مجمع عمومی اجازه میدهد تا از کشورهای عضو سازمان ملل متحد یا یکی از سازمانهای

- خاص فرعی آن یا آژانس بینالمللی انرژی اتمی نیستند و یا به اساسنامه دیوان بینالمللی دادگستری ملحق نشده اند، مخصوصاً دعوت نماید تا عضویت عهدنامه مزبور را بپذیرند،
۱. از مجمع عمومی دعوت میکند که مسئله ارسال دعوتنامه را در بیست و چهارمین اجلاسیه خود مورد بررسی قرار دهد تا مشارکت بیشترین تعداد ممکن در عهدنامه وین در خصوص حقوق معاهدات تأمین گردد؛
 ۲. امیدوار است که کشورهای عضو سازمان ملل متحد بکوشند تا منظور اعلامیه حاضر را تحقق بخشند؛
 ۳. از دبیرکل سازمان ملل متحد تقاضا میکند توجه مجمع عمومی را به اعلامیه حاضر جلب نماید؛
 ۴. تصمیم میگیرد که اعلامیه حاضر بخشی از پیمان نهائی کنفرانس ملل متحد در خصوص حقوق معاهدات باشد.

قطعهنامه مربوط به ماده یک عهدنامه وین در خصوص حقوق معاهدات

- کنفرانس سازمان ملل متحد در خصوص معاهدات،
- با یادآوری اینکه مجمع عمومی سازمان ملل متحد در قطعنامه شماره (۲۱) ۲۱۶۶ مورخ ۵ دسامبر ۱۹۶۶ خود طرح پیشنهادی مواد فصل دوم گزارش کمیسیون حقوق بینالملل (هیجدهمین اجلاسیه آن) را به کنفرانس تسلیم داشته است،
- با توجه به اینکه مواد طرح پیشنهادی کمیسیون تنها به معاهدات منعقدہ بین کشورها مربوط میگردد،
- با تشخیص اهمیت مسئله معاهدات منعقدہ بین کشورها و سازمانهای بینالمللی یا فیما بین دو یا چندین سازمان بینالمللی،
- با علم به اینکه سازمانهای بینالمللی برخوردارهای عملی مختلفی در این مورد دارند، و

با آرزوی اینکه تجربه وسیع سازمانهای بینالمللی در این زمینه به نحو احسن مورد استفاده قرار گیرد،

به مجمع عمومی سازمان ملل متحد توصیه میکند موضوع معاهدات منعقدہ بین کشورها و سازمانهای بینالمللی یا فیما بین دو یا چندین سازمان بینالمللی را مجدداً به کمیسیون حقوق بینالملل ارجاع دهد تا با مشورت سازمان بینالمللی عمده مورد مطالعه واقع شود.

قطعنامه راجع به اعلامیه مربوط به ممنوعیت اجبار نظامی، سیاسی یا اقتصادی در انعقاد معاهدات

کنفرانس سازمان ملل متحد در خصوص معاهدات،

که اعلامیه مربوط به ممنوعیت اجبار نظامی، سیاسی یا اقتصادی جهت انعقاد معاهده را به عنوان بخشی از پیمان نهائی کنفرانس تصویب کرده است،

۱. از مجمع عمومی سازمان ملل متحد تقاضا دارد اعلامیه مزبور را به آگاهی کلیه کشورهای دیگر شرکت کننده در کنفرانس و همچنین به ارگانهای مهم سازمان ملل متحد برساند.

۲. از کشورهای عضو تقاضا دارد اعلامیه را هر چه گستردهتر تبلیغ و تکتیر نمایند.

منابع:

۱. Brierly

۲. Lauterpacht

۳. Fitzmaurice

۴. Waldock

۵. trait'e des trsit'es

۶. r'eserve

۷. jus cogens

۱. کلمه agreement در دو ماده ۲ و ۳ به اقتضای معنی به کلمه «توافق» و در سایر موادّ به کلمه طموافتنامه» ترجمه شده است.

۱. reservation این اصطلاح «حقّ شرط» نیز ترجمه شده است.

۱. آنچه داخل قلاب برای تسهیل درک مطلب و اضافه بر متن است.

۱. Pacta sunt servanda

۱. کلمه state معاهده به کلمه «کشور» و در ماده فوق، در دو مورد، بر حسب اقتضا به کلمه «دولت» ترجمه شده است.

۱. depositary

۱. همانطور که در قسمت «اشاره» گفتیم، این شرط در ۲۷ ژانویه ۱۹۸۰ حاصل شده و عهدنامه قوت قانونی پیدا کرده است.